

רשות ההגבלים העסקיים

ירושלים, ט' בכסלו, תשס"א

6 בדצמבר 2000

פטור: 3658

פקס:

03 - 710332

לכבוד

שבלת, ישראלי, רוברטס, זיסמן ושות', עו"ד

עו"ד הלל איש-שלום

רחוב מונטיפיורי 46

תל אביב 65201

הנדון: החלטה בעניין אי-מתן פטור מאישור הסדר כובל בין: אברהם אסא וזאב לשם לבין ירון יפת ואיל יפת

הנני מתכבדת להעביר אליכם את החלטת הממונה על הגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק
ההגבלים העסקיים התשמ"ח – 1988, בדבר אי-מתן פטור מהחובה לקבל את אישור בית הדין
להסדר כובל שבין הצדדים בנדון.

בכבוד רב ובברכה,

צפורה נחמיה-עריד
רשמת הגבלים עסקיים

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

אי-מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין אברהם אסא וזאב לשם לבין ירון יפת ואיל יפת

1. פתח דבר

ביום 7 במרץ 2000 הגיעה לרשות ההגבלים העסקיים בקשה למתן פטור מהצורך באישור הסדר כובל בבית הדין להגבלים עסקיים, בהתאם לסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**"). בקשה זו עניינה הסכם משנת 1987 בין אברהם אסא וזאב לשם (להלן: "**אסא ולשם**") לבין ירון יפת ואיל יפת (להלן: "**האחים יפת**"), אשר בעקבותיו הוקמה חברת פס הזהב החברה המרכזית לאספקת גז באילת בע"מ (להלן: "**פס הזהב**"). חברה זו פועלת החל משנת 1987 ובמשך למעלה משלוש עשרה שנים, מבלי שההסכם הוגש לאישורו של בית-הדין להגבלים עסקיים ומבלי שהובא בפני הממונה על הגבלים עסקיים (להלן: "**הממונה**") למתן פטור מהצורך באישור בית הדין.

לאחר שבחנתי את הבקשה ואת נימוקיה, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, הגעתי לכלל מסקנה כי אין באפשרותי לפטור הסדר זה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

2. פירוט הבקשה וטעמי הדחייה

אסא ולשם הם בעלי הזיכיון מחברת פזגז 1993 בע"מ (להלן: "**פזגז**") להפצה בלעדית באזור אילת של גז ומכשירים ולמתן שירותים ללקוחות פזגז.

האחים יפת היו, עובר להסכם, בעלי הזיכיון מחברת סופרגז חברה ישראלית להפצת גז בע"מ (להלן: "**סופרגז**"), להפצה בלעדית באזור אילת והערבה של גז ומכשירים ולמתן שירותים ללקוחות סופרגז.

בשנת 1987 רכשו אסא ולשם מאת האחים יפת 50% מסוכנות הגז באילת של סופרגז לרבות כלים, ציוד, רכבים, רשימת לקוחות וכמויות גז, כמפורט בנספחי ההסכם.¹

בעקבות ההסכם ועל פיו הוקמה חברת פס הזהב,² המפעילה כיום את שתי סוכנויות הגז באמצעות מערך מתאים לאספקת גז ולמתן שירותים נלווים.

¹ במהלך השנים גדל חלקם של אסא ולשם בסוכנות סופרגז, כך שכיום הם הבעלים של 75% מהסוכנות; יתר הזכויות מוחזקות בידי האחים יפת.

² אסא ולשם מחזיקים כיום ב- 87.5% מהון המניות הנפרע של פס הזהב והאחים יפת מחזיקים ב- 12.5%.

11

הבקשה המונחת בפניי עוסקת בהסדר כובל, כמשמעותו בחוק ההגבלים העסקיים, בין שתי סוכנויות המייצגות שתיים מבין שלוש חברות הגז העיקריות בשוק. ההתנהלות המשותפת של שתי הסוכנויות נמשכת מזה זמן רב, מבלי שנתבקש פטור מאת הממונה או אישור מבית הדין.

מסלולה התקין של בקשה לפטור או לאישור הסדר כובל יהיה טרם עריכת ההסדר, ולא 13 שנים לאחר עריכתו. הממונה רשאי אמנם להיזקק אל בקשה לפטור הסדר מן העבר אולם נדרש לכך טעם ראוי, ועל המבקשים מוטל הנטל להראות כי טעם כאמור התקיים.³

בחינת בקשת הפטור ונימוקיה אינם מגלים טעמים המצדיקים מתן פטור בחלוף שלוש עשרה שנים מאז עריכת ההסכם. בנסיבות אלה אין בידי לאשרו.

3. סוף דבר

אשר על כן, ראיתי לנכון שלא להעניק את הפטור המבוקש. על הצדדים לפעול בהתאם: לפנות לבית הדין לקבלת אישורו להסדר הכובל, או להפסיק את קיומו של ההסדר.

ד"ר דוד תדמור
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ט' כסלו תשס"א

06 דצמבר 2000

³ ראו למשל: הסכמים בין חברת רשף נכסים המומחים לנדל"ן עסקי בע"מ לבין 11 סוכנים – פטור על-פי סעיף 14 מאישור בית הדין להסדר כובל; 1996 הגבלים עסקיים 3001407.

חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בקשת פטור מאישור הסדר כובל

בהתאם לס' 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"), מוגשת בזה בקשה לפטור מאישור בית הדין, הסדר כובל שפרטיו כדלקמן:

1. הצד להסדר המבקש את הפטור

1.1 הצדדים המבקשים:

1.1.1 פס הזהב החברה המרכזית לאספקת גז באילת בע"מ
ח.פ. 51-121243-3
כתובת: מרכז חנויות רסקו באילת, ת.ד. 113 אילת 88000

1.1.2 אברהם אסא
ת.ז. 03026586-2
כתובת: מלכת שבא 17, אילת

1.1.3 זאב לשם
ת.ז. 03034214-1
כתובת: האזור 5, אילת

1.1.4 ירון יפת
ת.ז. 5145080-7
כתובת: איה 33, רמת-השרון

1.1.5 איל יפת
ת.ז. 5363887-0
כתובת: אלה 18, ראש-העין

1.2 מען למסירת מסמכים
אצל עו"ד הלל איש-שלוש
שבילת, ישראלי, רוברטס, זיסמן ושות', עורכי דין
רחוב מונטיפיורי 46, תל-אביב 65201
טל': 03-7103311; פקס: 03-7103322

2. שמות הצדדים להסדר

ראה בסעיף 1 לעיל.

3. צורת ההסדר

בכתב - ראה: הסכם מ-1987 - נספח "א"
+ נספח להסכם נספח "ב"

להלן יכונה ההסכם מ-1987 (נספח "א"), על תיקונו בנספח להסכם (נספח "ב") - "ההסכם".

4. תיאור המסמכים הקובעים את ההסדר ואלה הנוגעים לו

ההסכם מ-1987 (נספח "א") הוא הסכם שנכרת עוד בתקופה שבה חל חוק ההגבלים העסקיים הקודם (חוק ההגבלים העסקיים, תשי"ט-1959) ועל-פיו:

4.1 רכשו ה"ה אברהם אסא וזאב לשם (להלן: "אסא ולשם") מאת ה"ה ירון יפת ואיל יפת (להלן: "האחים יפת") וניר עופר, עוד בתקופה בה חל חוק ההגבלים העסקיים הקודם, 75% מסוכנות הגז באילת של חברת סופרגז, והאחים יפת נותרו בעלי 25% הנוותרים.

4.2 הוקמה חברת פס הזהב החברה המרכזית לאספקת גז באילת בע"מ (ח.פ. 3-121243-51) (להלן: "חברת פס הזהב"), אשר מאז 1987 ובמשך למעלה משלוש עשרה שנה מפעילה הן את סוכנות הגז באילת של חברת פזגז והן את סוכנות הגז באילת של חברת סופרגז.

4.3 שני סעיפים שהיו מצויים בהסכם מ-1987 מעולם לא בוצעו ובוטלו בהסכמה:

4.3.1 סעיף ה'4ב' להסכם מ-1987 - שהתייחס לשוק הצרכנים.

4.3.2 סעיף ח'1 להסכם מ-1987 - שהתייחס לפרישה של האחים יפת.

לקראת הפניה הנוכחית, הועלה דבר אי-הביצוע והביטול הנ"ל על הכתב בנספח להסכם (נספח "ב").

5. הנכס או השירות נושא ההסדר

אספקת גז ושירותים נלווים באיזור אילת.

6. מהות הכבילה ופרטים עליה

עמדת המבקשים היא שאין בהסכם הסדר כובל.

7. תקופת ההסדר

אין הגבלת זמן למתן השירותים באיזור אילת באמצעות חברת פס הזהב.

8. הנימוקים המצדיקים פטור מאישור בית הדין

8.1 הבקשה לפטור - לשם הזהירות

כאמור, עמדת המבקשים היא, שאין בהסכם הסדר כובל ולפיכך, יש לראות את הבקשה לפטור כבקשה המוגשת לשם הזהירות בלבד.

8.2 רקע להסכם מ-1987

8.2.1 ההסכם מ-1987 נכרת בעת שעמד בתוקף חוק ההגבלים העסקיים הקודם - חוק ההגבלים העסקיים, תשי"ט-1959.

8.2.2 לפני ההסכם מ-1987 התנהלו סוכנות הגז באיזור אילת של פזגז וסוכנות הגז באיזור אילת של סופרגז באופן עצמאי, אך בשים לב לגודל שוק הגז באיזור אילת והצורך להעמיד מערך מתאים למתן השירותים, לא היתה הצדקה כלכלית להעמדת מערך מתאים למתן השירותים לכל אחת מהסוכנויות הנ"ל בנפרד, והיתה סכנה לחיסול הסוכנויות, באופן שהיה מעמיד את איזור אילת במצב בו רק הסוכנות של אמשרגז היתה ממשיכה להתקיים.

8.2.3 מן הראוי להדגיש, כי אחזקת מערך מתאים למתן שירותים בתחום הגז, מחייב שמירה על סטנדרט גבוה של בטיחות, העסקת עובדים בעלי הכשרה מתאימה, אחזקת ציוד מתאים, עמידה בתקני בטיחות וביצוע בדיקות בטיחות תקופתיות (מדובר בתחום רגיש שבו אי-שמירה על רמת בטיחות נאותה עלולה להסתיים באסון).

מובן מאליו, כי העובדה ששוק הגז באיזור אילת הוא קטן, לא יכולה להוות נימוק להורדת רמת השירות הנדרשת ובמיוחד בכל הקשור לשמירה על סטנדרט ראוי של הבטיחות.

8.2.4 מן הראוי גם להדגיש, כי הן סוכנות הגז באיזור אילת של פזגז והן זו של סופרגז החליפו ידיים בסמוך לפני ההסכם מ-1987, לאחר שהסוכנים הקודמים לא הצליחו להחזיק מעמד בשים-לב לכך שמצד אחד, שוק הגז באיזור אילת הוא קטן ומצד שני,

רמת ההוצאות הנדרשות כדי להחזיק מערך מתאים למתן שירותים (לרבות לצורך עמידה בתקני הבטיחות) גבוהות.

8.2.5 ההסכם מ-1987 בא להסיר את סכנת חיסול הסוכנויות בכך שאפשר מצב בו מערך מתאים למתן שירותים אחד (מבחינת כוח האדם והאמצעים) מפעיל את שתי הסוכנויות, דבר שהקטין באופן משמעותי את העלויות במתן השירותים.

8.2.6 במסגרת ההסכם מ-1987 ושכאמור נכרת כשעמד בתוקף חוק ההגבלים העסקיים הקודם, רכשו אברהם אסא וזאב לשם (להלן: "אסא ולשם"), הבעלים של סוכנות הגז באיזור אילת של פזגז, 75% מסוכנות הגז באיזור אילת של סופרגז והם בעלי השליטה כיום בשתי הסוכנויות.

8.2.7 מתן השירותים ע"י שתי סוכנויות הגז האמורות לעיל, נעשה מאז 1987 במשך למעלה משלוש עשרה שנה ע"י מערך אחד למתן השירותים, שמנוהל ע"י חברת פס הזהב.

8.3 תיאור כללי של שוק הגז באילת

גודלו של שוק הגז באיזור אילת הוא זניח יחסית לשוק הגז בישראל.

לגבי היותו של שוק הגז באיזור אילת קטן וזניח, מן הראוי לציין כי באילת אין כמעט תעשייה (הלקוחות העסקיים הם בעיקר בתי המלון והמסעדות), ולגבי הצריכה הפרטית, הרי לאור האקלים באילת, אין כמעט חימום ביתי וגם צריכת הבישול הביתית נמוכה ביותר, שכן תושבי אילת עובדי ענף המלונאות והמסעדות נוהגים לאכול במקום עבודתם.

להלן התיאור הכללי של שוק הגז באילת:

8.3.1 צרכני הגז באיזור אילת

צרכני הגז באיזור אילת, מתחלקים כדלקמן:

(א) לקוחות עסקיים

הלקוחות העסקיים צורכים כ-80%-85% מכלל צריכת הגז באיזור אילת.

הקשר העסקי עם הלקוחות העסקיים לרבות קביעת זהות הלקוח ומחיר הגז, נעשה על ידי חברות הגז עצמן.

הלקוחות העסקיים באילת הם בעיקר בתי המלון והמסעדות.

הלקוחות העסקיים מנהלים את המשאים ומתנים לגבי בחירת חברת הגז והתנאים העסקיים הכרוכים בכך ישירות מול חברות הגז באיזור המרכז. התנאים העסקיים, לרבות המחיר, נסגרים ישירות בין חברת הגז עצמה באיזור המרכז לבין הלקוח, ולסוכנות הגז באילת אין כל מעורבות בכך.

במגזר זה, סוכנויות הגז באילת משמשות כספקיות שירותים גרידא ללא יכולת להתערב בתנאים העסקיים.

(ב) לקוחות פרטיים

הלקוחות הפרטיים צורכים כ-15%-20% מכלל צריכת הגז באיזור אילת, באופן המתחלק לשני אופני צריכה:

(1) צריכה בצוברים פרטיים המהווה כ-12%-16% מכלל צריכת הגז באיזור אילת.

הקשר העסקי עם הלקוחות של הצוברים הפרטיים לרבות קביעת זהות הלקוח ומחיר הגז, נעשה על ידי חברות הגז עצמן.

מי שבחרת את חברת הגז עמה היא מעוניינת לעבוד, היא החברה הקבלנית שבונה את הבנין. החברה הקבלנית מנהלת את המשאים ומתנים לגבי בחירת חברת הגז והתנאים העסקיים הכרוכים בכך ישירות

מול חברות הגז באיזור המרכז. התנאים העסקיים, לרבות המחיר, נסגרים ישירות בין חברת הגז עצמה באיזור המרכז לבין הלקוח, ולסוכנות הגז באילת אין כל מעורבות בכך.

גם במגזר זה, סוכנויות הגז באילת משמשות כספקיות שירותים גרידא ללא יכולת להתערב בתנאים העסקיים.

(2) צריכה במיכלים פרטיים המהווה כ-3%-4% מכלל צריכת גז באיזור אילת.

הקשר העסקי עם הלקוחות של המיכלים הפרטיים נעשה אמנם על-ידי סוכנויות הגז, אך המחירים ויתר התנאים העסקיים נקבעים על-ידי כל אחת מחברות הגז ולא על-ידי סוכנויות הגז.

על כך שהלקוחות הפרטיים בוחרים באופן חופשי את חברת הגז שהם מעדיפים לעבוד עימה ועל כך שהמחיר והתנאים של כל חברת גז הינם שונים מרעותה - ראה בסעיף 8.4.3 להלן.

גם במגזר זה, סוכנויות הגז באילת משמשות כספקיות שירותים גרידא ואינן מתערבות בתנאים העסקיים.

8.3.2 החלק של חברות הגז במכירות

המכירות בשוק הגז באיזור אילת מתחלקות (מבחינת כמות) בין חברות הגז כדלהלן:

(א) אמישראל - כ-40%-50% מהשוק

(ב) פזגז - כ-25%-35% מהשוק.

(ג) סופרגז - כ-20%-25% מהשוק.

(ד) אחרים - כ-0%-5% מהשוק.

8.4 אופן הפעילות של חברת פס הזהב

8.4.1 חברת פס הזהב מחזיקה מערך מתאים למתן שירותים לאספקת גז באיזור אילת, לרבות עמידה בתקני הבטיחות הנדרשים בענף הגז, ומפעילה את סוכנויות הגז של פזגז וסופרגז.

8.4.2 לגבי כ-96%-97% משוק הגז באילת, הקשר העסקי עם הלקוחות, לרבות קביעת זהות הלקוח ומחיר הגז, נעשה ישירות על ידי חברות הגז עצמן באיזור המרכז, וחברת פס הזהב רק נותנת את שירותי התפעול למתן השירותים לאספקת הגז.

חברת פס הזהב איננה מעורבת בקביעת התנאים העסקיים, לרבות המחיר, אלא אלו נסגרים בין הלקוח לבין חברת הגז עצמה באיזור המרכז.

בהתייחס ללקוחות אלו, משמשת חברת פס הזהב אך ורק כמי שמספק בפועל את שירותי התפעול למתן השירותים לאספקת הגז.

8.4.3 היתרה המהווה כ-3%-4% משוק הגז באילת, הם הלקוחות הפרטיים של מיכלי הגז, והם היחידים שפונים לחברת פס הזהב ולא ישירות לחברות הגז.

לקוחות שכאלה, שהינם כאמור מועטים ביותר, פונים למשרדי חברת פס הזהב ועל פי ההנחיות לעובדי החברה, הם נותנים לכל לקוח שכזה בחירה חופשית בין חברת פזגז לבין חברת סופרגז, כשכל לקוח שכזה מקבל מידע בהתאם למחיר ולתנאים שקובעת כל אחת מחברות גז אלו ובהתאם לבחירתו החופשית של הלקוח, הוא מתקשר עם החברה שמועדפת על ידו וחותם על מסמכים של אותה חברה.

כבר הודגש, כי הצריכה הפרטית של גז באיזור אילת הינה נמוכה ביותר וזאת, בין היתר, בהתחשב בכך שלאור האקלים באילת אין כמעט חימום ביתי וגם צריכת הבישול הביתי נמוכה ביותר, שכן תושבי אילת עובדי ענף המלונאות והמסעדות נוהגים לאכול במקום עבודתם.

כאמור, אותם לקוחות פרטיים מועטים שפונים למשרדי חברת פס הזהב, מקבלים מידע מלא על המחירים והתנאים של חברת פזגו ושל חברת סופר גז. כל אחת משתי חברות אלו מעבירה לחברת פס הזהב את המחירון שלה ואת התנאים שלה. יודגש כי המחיר, התנאים והמסמכים שמועברים הם כמקובל בכל חלקי הארץ ואינם מיוחדים לאיזור אילת, וחברת פס הזהב איננה מעורבת בקביעתם. כמובן שיש הבדלי מחירים ותנאים בין שתי החברות. הלקוח בוחר את חברת הגז עמה הוא מעדיף לעבוד וחותר על מסמכים של אותה חברה.

8.5 נימוקי הפטור

ההסכם מ-1987, בשים לב לנספח להסכם והקמת חברת פס הזהב, כלל איננו הסדר כובל ולחלופין, בכל מקרה, איננו מגביל באופן משמעותי את התחרות בשוק הגז באיזור אילת, אלא להיפך, הוא זה שמאפשר קיומה של התחרות בשוק הגז באיזור אילת.

8.5.1 ההסכם מ-1987, בשים לב לנספח להסכם והקמת חברת פס הזהב, איננו הסדר כובל
ההסכם מ-1987 נכרת בתקופה בה היה עדיין בתוקף חוק ההגבלים העסקיים הקודם, ועל-פיו חברת פס הזהב מחזיקה ומתפעלת מאז 1987, במשך למעלה משלוש עשרה שנה, מערך אחד למתן שירותים ומפעילה את שתי הסוכנויות. כמו-כן, על-פי ההסכם מ-1987, אסא ולשם הפכו לבעלי השליטה בשתי הסוכנויות, והן מתופעלות כאמור באמצעות חברת פס הזהב.

בפועל, וכפי שעולה מהנספח להסכם - סעיף ה'4' להסכם מ-1987 מעולם לא בוצע ובוטל בהסכמה, באופן שקיימת תחרות חופשית מלאה.

כאמור, רוב רובה של התחרות מתנהלת ישירות בין חברות הגז באיזור המרכז (כשחברת פס הזהב משמשת למעשה כספק השירות בפועל ללא יכולת להתערב בתנאים המסחריים) ולגבי צריכת הגז באיזור אילת על-ידי צרכנים פרטיים במיכלי גז (כ-3%-4% מהשוק), כפי שהובהר בסעיף 8.4.3 לעיל, ההנחיות לעובדי חברת פס הזהב הן לתת לכל לקוח שכזה בחירה חופשית בין חברת פזגו לבין חברת סופרגז, כשכל לקוח שכזה מקבל מידע בהתאם למחיר ולתנאים שקובעת כל אחת מחברות גז אלו ובהתאם לבחירתו החופשית של הלקוח, הוא מתקשר עם החברה שמועדפת על ידו וחותר על מסמכים של אותה חברה.

אין בהסכם מ-1987, בשים לב לנספח להסכם, כל הסדר כובל.

8.5.2 להסכם השפעה חיובית על התחרות
להסכם השפעה חיובית על התחרות, שכן ללא ההסכם עלולה היתה להפגע קשות התחרות. אלמלא ההסכם, לא היתה לכל אחת מסוכנויות הגז של פזגו ושל סופרגז יכולת לשרוד באיזור אילת, לאור השוק הקטן, מחד גיסא, וההוצאות הגדולות להפעלת מערך מתאים למתן שירותים (לרבות עמידה בתקני הבטיחות), מאידך גיסא.

ההסכם מאפשר לסוכנות הגז של פזגו ולסוכנות הגז של סופרגז לשרוד ובפועל להביא לכך ששלושת חברות הגז הגדולות יהיו מיוצגות באזור אילת.

ללא ההסכם היתה לפחות אחת מסוכנויות הגז - סופרגז או פזגו, נסגרת ואז היתה התחרות בשוק הגז באילת נפגעת.

בהצעת חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 5), התשנ"ט 1999, אשר נתקבלה ממש לאחרונה במסגרת חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 6), התש"ס 2000 (להלן: "התיקון לחוק"), נאמר בדברי ההסבר לעניין החוק כי:

"תכליתו היא לאפשר פיקוח גמיש המאכוון את ציבור מנהלי העסקים בדבר הסדרים עסקיים מותרים, אשר אף שכרוכה בהם לעיתים פגיעה פורמלית

בתחרות בין הצדדים להם, הם משדלים את התחרות בהיבט הכולל של התחרות בשוק (ההדגשה לא במקור).

בהחלטת הממונה בענין האיגוד הישראלי לפרסום, פטור מהסדר כובל, אישר הממונה דאז ד"ר יורם טורבוביץ פטור מאישור הסדר כובל וקבע בין יתר טעמי הפטור כי :

"ההצדקה למתן הפטור ניזונה אף מהמערכת העובדתית, שפרשו לפני נציגי האיגוד, אשר הצביעו על מצוקה בענף הפרסום בעטיית אי-פרעון חובות משמעותיים, דבר המהווה סכנה קיומית, במיוחד במה שנוגע למשרדי פרסום "קטנים". בראותי משום הצדקה למתן פטור בנושא זה, אני צועד בעקבות תקדימים הן בארץ והן באנגליה. וראה לעיל הפטור שניתן על ידי קודמי בתפקיד, מר זאב גלמור, במסגרת פטור 3/ וכן - Sand and Gravel Report, שניתן באנגליה."

יתרה מזו, הניהול המשותף של סוכנות הגז של פזגו ושל סופרגז דרך חברת פס הזהב מביאה להתיעלות ולתחרות גדולה יותר עם הסוכנות של אמישראל, ומתחרות זו בין סוכנויות הגז נהנים צרכני הגז.

בהחלטת הממונה בעניין בקשת פטור מקבלת אישור בית הדין להסדר כובל - שותפות "פוליגר" - יריעות פוליאתילן לחקלאות קבע הממונה בין יתר טעמי הפטור את הטעם של התיעלות וניצול יתרונות הגודל :

"א. יתרון לגודל: שילוב פעילות השיווק בין המפעלים מאפשר להנות מיתרונות מסויימים לגודל. האפשרות להקצות את פעילות הייצור לסדרות ייצור גדולות יותר, חוסכת בעלויות ייצור בכלל ובהוצאות פחת ונפל, בפרט. בנסיבות הענף, כמתואר לעיל, נודע משנה חשיבות להתיעלות ולניצול יתרונות לגודל."

קיום ההסכם מאפשר קיום של 3 סוכנויות גז באזור אילת, מצב אשר בלעדי ההסכם לא היה אפשרי, ולפיכך, ההסכם מגביר את התחרות בין חברות הגז באזור אילת.

8.5.3 ההסכם אינו מגביל כלל את התחרות

ההסכם אינו מגביל כלל את התחרות בין חברות הגז או פוגע בה.

כפי שכבר הובהר לעיל, למעלה מ-95% מהלקוחות, לרבות בתי המלון והקבלנים, מתקשרים ישירות עם חברת הגז עימה הם רוצים להתקשר. למעשה זהות הלקוחות, המחירים ויתר התנאים המסחריים נקבעים ישירות ע"י חברת הגז ולא ע"י הסוכנויות באילת ואילו חברת פס הזהב, בסך הכל נותנת את השירות לאספקת הגז ושירותים נלווים ולא מעבר לכך.

לגבי הלקוחות הפרטיים של מיכלי הגז, אלו הם, כאמור, מיעוט שבמיעוט, ולגביהם מחיר מיכל גז פרטי לצרכן נקבע על-ידי כל-אחת מחברות הגז ולא על-ידי סוכנויות הגז לאיזור אילת של פזגו וסופרגז.

מאחר והצרכנים הפרטיים של מיכלי הגז, בפנייתם לחברת פס הזהב, יכולים לבחור בין חברות הגז פזגו וסופרגז, ובמידה שהם מעוניינים בכך הם יכולים לפנות לחברת אמישראל, אין כל פגיעה בתחרות בין חברות הגז ותחרות זו עומדת בעינה.

8.5.4 אפילו אם היה ההסכם בגדר הסדר כובל (דבר המוכחש), מדובר בהסכם שהינו בבחינת זוטי דברים בהתייחס לפגיעה, אם בכלל (דבר המוכחש), בתחרות

ההסכם מ-1987, בשים לב לנספח להסכם והקמת חברת פס הזהב, הינו בחינת זוטי דברים בהתייחס לפגיעה, אם בכלל (דבר המוכחש), בתחרות.

ההסכם מתייחס לשוק הגז באזור אילת בלבד (שוק שגודלו הינו זניח בהשוואה לגודל השוק בישראל) וגם באיזור אילת, כמפורט לעיל, רק 3%-4% מצריכת הגז באזור אילת נעשית על-ידי צרכנים פרטיים במיכלי גז המתקשרים עם חברות הגז באמצעות סוכנויות הגז באילת (וגם במקרים אלו המחיר נקבע על-ידי חברות הגז וסוכנויות הגז

באילת אינן מעורבות בקביעת המחיר), בעוד שיצירת יתר הקשרים העסקיים עם צרכני הגז - לקוחות עסקיים (כ-80%-85% מהצריכה) ולקוחות פרטיים של צוברים (כ-12%-16% מהצריכה), נעשה על ידי חברות הגז עצמן כאשר סוכנויות הגז מספקות שירותים בלבד.

עקרון זוטי הדברים אומץ כבר בעבר בפסיקת בית המשפט העליון בענין: ע"א 622/97 טבעול (1993) בע"מ נ' שף הים (1994) בע"מ ואח', דינים עליון, כרך נד 510.

בפסק דינו של השופט גולדברג (הרוב) נאמר כי:

"נקודת המוצא הינה כי דיני ההגבלים העסקיים לא יעסקו בסוגייה, אשר אין לה השפעה על המשק וזאת כפי שנלמד מההיקף הכלכלי של העסקה הנדונה."

ובהמשך, לענין פטור הממונה מאישור בית הדין להסדר כובל בהתאם לסעיף 14 (א) לחוק (בטרם תיקונו לאחרונה) נאמר:

"פטור זה מבטא אף הוא את עקרון זוטי הדברים, ובמקרים בהם ההסדר מגביל באופן לא משמעותי את התחרות בעסקים יקבלו הצדדים להסדר פטור מן החובה לאשר את ההסדר."

בית המשפט העליון הוסיף ואמר לענין זה כי אין מניעה שעקרון זוטי הדברים יוחל בצד פטור הממונה לפי סעיף 14 לחוק (בטרם תיקונו לאחרונה) ובנוסף לו.

גם בדיני התחרות של אירופה ובארה"ב חל עקרון זוטי הדברים.

בספרו של המלומד, יצחק יגור, **דיני הגבלים עסקיים** (מהדורה שניה - דצמבר 1999), בעמוד 341, נאמרו לגבי דיני התחרות של אירופה הדברים הבאים:

"בדיני התחרות של האיחוד באירופה נקבע סף מינימלי של 5% לגבי הסדרים אופקיים ו-10% לגבי הסדרים אנכיים. כל הסדר בין צדדים, אופקי או אנכי, לפי הענין, אשר נתח השוק המשותף שלהם יחד בתחומי האיחוד האירופי אינו עולה על הסף הנ"ל, מסווג כבעל השפעה שולית. לכן בכל מקרה, גם אם הסדר כזה כולל כבילות, הוא לא יחשב כ"הסדר כובל". יחד עם זאת, הפטור הנ"ל חל, כל עוד אין מדובר בכבילות מסוג של תיאום מחירים או הגבלת ייצור."

כאמור, בדיני התחרות של אירופה, הסדר כובל אופקי אשר נתח השוק לגביו אינו עולה על 5% מסך נתח השוק המשותף בתחומי האיחוד האירופי אינו נחשב הסדר כובל כל עוד אין מדובר בתיאום מחירים או הגבלת ייצור. לאור העובדה כי נתח השוק של בו מדובר הינו כ-3%-4% מכלל השוק של הגז באיזור אילת בלבד (מה גם שגודל השוק באילת זניח בהשוואה לגודל השוק הארצי), מדובר בהסכם שהשפעתו על השוק הינה מזערית, ולפיכך מדובר בהסכם שהינו בגדר זוטי דברים, אשר אין לו השפעה משמעותית על התחרות וראוי לפטור אותו מאישור בית הדין.

8.5.5 אפילו היה בהסכם הסדר כובל (דבר המוכחש), הרי יש להעניק לו פטור מאישור

בהתאם לתיקון שנעשה לאחרונה לחוק, רשאי הממונה להעניק פטור לצדדים להסדר כובל, מהחובה לקבל את אישור בית הדין להגבלים עסקיים להסכם בהתקיים שני תנאים הקבועים בסעיף 14(א) לחוק (לאחר תיקונו לאחרונה), אשר שניהם מתקיימים בעניין ההסכם כפי שיפורט להלן, ולפיכך, גם אם היה ההסכם הסדר כובל (דבר המוכחש), היה זה מן הדין כי הממונה יפטור את הצדדים מהחובה לקבל את אישור בית הדין.

שני התנאים הקבועים כיום בסעיף 14(א) לחוק מתקיימים במקרה הנוכחי:

(א) **הכבילות בהסדר אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר ואין בהן כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור (סעיף 14(א) לחוק לאחר תיקונו בסעיף 4 לתיקון מס' 6)**

מעבר לכך ששוק הגז באיזור אילת הוא קטן וזניח יחסית לשוק הגז בישראל, הרי כפי שפורט בסעיפים 8.4.2 ו-8.4.3 לעיל, השוק המושפע מן ההסכם, אם בכלל (דבר המוכחש), הוא רק שוק הלקוחות הפרטיים של מיכלי הגז, שמהווה פחות מ-5% משוק הגז באילת.

לפיכך, אפילו היתה כבילות בהסכם (דבר המוכחש), הרי שהיא נוגעת לחלק קטן ביותר (פחות מ-5%) של שוק הגז באיזור אילת (שהינו זניח יחסית לשוק בישראל), כך שבכל מקרה, השפעת ההסכם איננה על חלק ניכר מהשוק באיזור אילת.

כמו כן, גם לאחר ההסכם ממשיכה להתקיים תחרות בין חברות פזגו וסופר גז - בהתייחס ללמעלה מ-95% משוק הגז באילת מתנהלת תחרות ישירה בין חברות הגז באיזור המרכז, כשחברת פס הזהב היא אך ורק החברה שמספקת את השירותים ואיננה מעורבת כלל בקביעת המחיר והתנאים העסקיים. גם בהתייחס ללקוחות הפרטיים של מיכלי גז שמהווים פחות מ-5% משוק הגז באילת, ממשיכה התחרות - לכל אחת משתי החברות, מחירון משלה, תנאים משלה והסכם משלה (בהתאם למקובל בכל חלקי הארץ ואינם מיוחדים לאיזור אילת), דהיינו - תנאים השונים מהחברה האחרת. לכל מי שפונה לחברת פס הזהב, ניתנת אפשרות לבחור בחירה חופשית בין חברת פזגו לבין חברת סופר גז, לפי שיקול דעתו של אותו לקוח והעדפתו.

דהיינו - ההסדר איננו מגביל את התחרות כלל ולחילופין, איננו מגביל חלק ניכר מהשוק ובכל מקרה, אין בו כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות (להפך, הוא זה שמאפשר את המשך התחרות באיזור אילת כאמור בסעיף 8.5.2 לעיל).

(ב) **עיקרו של ההסדר איננו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו (סעיף 14(א) לחוק לאחר תיקונו בסעיף 4 לתיקון מס' 6)**

ההסכם מ-1987 נועד לאפשר לסוכנויות פזגו וסופר גז באיזור אילת לשרוד, בשים לב לכך שהשוק באיזור אילת קטן ורמת ההוצאות הנדרשות כדי להחזיק מערך מתאים למתן שירותים, לרבות עמידה בדרישות הגבוהות של הבטיחות, היא גבוהה ביותר. ההסדר מאפשר מצב בו מערך מתאים למתן שירותים אחד (מבחינת כוח האדם והאמצעים) מאפשר מתן שירותים באיזור אילת הן ללקוחות פזגו והן לקוחות סופר גז, דבר שמאפשר להקטין באופן משמעותי את העלויות במתן השירותים, מאפשר שמירה על רמת בטיחות נאותה, ומאפשר למעשה את המשך קיומן של שתי הסוכנויות.

אפילו היתה כבילות בהסכם (דבר המוכחש), הרי בכל מקרה אין בהסכם כבילות שנוגעת לאחד או יותר מהעניינים שפורטו בסעיף 2(ב) לחוק (עניינים שהוגדרו בחוק כהסדר כובל) ואין בו כל כבילה שאיננה נחוצה למימוש עיקרו.

מטרתו של ההסדר איננה בהפחתת תחרות או במניעתה, אלא להפך זהו פתרון הכרחי על מנת לאפשר לשתי הסוכנויות לשרוד ולאפשר המשך תחרות של חברות פזגו וסופר גז באיזור אילת.

כך פועל ההסדר מאז 1987 והוא הוכיח את עצמו - התחרות באיזור אילת לא נפגעה והן חברת פזגו והן חברת סופר גז פועלות ומתחרות באילת בין לבין עצמן ובין לבין אחרים והדבר התאפשר בזכות ההסדר, שאפשר ליתן שירותים נאותים באילת, תוך שמירה נאותה על רמת בטיחות נדרשת. אלמלא ההסדר, נוכח השוק הקטן באיזור אילת, לא ניתן היה לעמוד בכך.

עולה מן המקובץ כי עיקרו של ההסדר איננו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאיננה נחוצה למימוש עיקרו.

9. אשר על כן, מבוקש בזה, לשם הזהירות, ליתן פטור מצורך לקבל את אישור בית הדין להסכם.

 הלל איש-שלום, עו"ד
 ב"כ המבקשים

תל-אביב, היום 5 במרץ, 2000

אישור

הנני מצהיר שכל הפרטים האמורים לעיל הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם נכונים ומלבדם אין כל מסמך אחר הקובע את ההסדר או נוגע לו.

 ירון יפת - אחד המבקשים

5.3.00
 תאריך

134091/1